

Tekstvoorstel informeren college en raad

Aan : Achterhoekse Gemeenten
Behandeld door : Annemarie van Aalten (ODA)
Datum : 2 december 2019

Inleiding

Op 1 december 2019 heeft het Rijk het geactualiseerde handelingskader PFAS-normen gepubliceerd (kamerbrief IENW/BSK-2019/253533). De nieuwe PFAS-normen voor de bodem in het landelijk gebied liggen iets boven de tijdelijke Achterhoekse normen die enkele weken terug versneld waren aangenomen om de bouw-/grondsector in onze regio alvast tegemoet te komen.

Met de publicatie van de nieuwe landelijke PFAS-normen komen de tijdelijke Achterhoekse normen te vervallen. Daarover wordt u verder in deze notitie geïnformeerd¹.

Waarom komt het Rijk met nieuwe (tijdelijke) PFAS-normen?

Voor de functieklasse "landbouw/natuur", wat representatief is voor de bodem in ons buitengebied, had het Rijk tot voor kort heel strenge normen vastgesteld. Er mocht geen detecteerbaar PFAS in de toe te passen grond aanwezig zijn. Al gauw bleek dat dit veel te rigide was. Overal in Nederland komt PFAS namelijk in licht verhoogde concentraties in de bodem voor. Dit komt waarschijnlijk door atmosferische depositie. Door het hanteren van die strenge normen kon ontgraven grond niet meer worden toegepast en kwamen de grond- en bouwwerken stil te liggen.

Het Rijk heeft hierop aangegeven de normen uiterlijk voor 1 december 2019 te willen aanpassen. Dat is nu gebeurd. Daarnaast had het Rijk de lokale overheden aangemoedigd om tussentijds met tijdelijke oplossingen te komen. De Achterhoekse gemeenten hebben hier gehoor aan gegeven door met eigen tijdelijke normen te komen. De sector heeft daar ook positief op gereageerd. De tijdelijke Achterhoekse normen komen met publicatie van de nieuwe landelijke normen te vervallen.

Wat zijn de nieuwe PFAS-normen?

Het Rijk heeft alleen de normen voor de functieklasse "landbouw/natuur" verhoogd. Voor de functieklassen "wonen" en "industrie" zijn er geen wijzigingen. De landelijke functienormen zijn – in grote lijnen - nu als volgt².

Functienormen landbodem

Functieklasse	PFOS	PFOA	GenX	Overige PFAS
Landbouw/natuur	0,9 µg/kg.ds	0,8 µg/kg.ds	0,8 µg/kg.ds	0,8 µg/kg.ds
Wonen	3 µg/kg.ds	7 µg/kg.ds	3 µg/kg.ds	3 µg/kg.ds
Industrie	3 µg/kg.ds	7 µg/kg.ds	3 µg/kg.ds	3 µg/kg.ds

Dit zijn vanaf nu ook de normen die de ODA als gemandateerd toezichthouder Besluit bodemkwaliteit zal gebruiken voor het toetsen van de gemelde grondtoepassingen op landbodem.

¹ In de kamerbrief zijn meer PFAS-maatregelen opgenomen. Deze notitie behandelt echter alleen de wijziging van de normen van de landbodem en het daarmee komen te vervallen van het tijdelijke Achterhoekse normenkader.

² In de kamerbrief zijn afwijkende normen opgenomen voor waterbodem, diepe plassen, grondwaterbeschermingsgebieden e.d..

Waarom stappen we als Achterhoek over naar de nieuwe norm?

De tijdelijk verhoogde Achterhoekse normen gelden tot het moment dat het Rijk met eigen verhoogde normen zou komen. Dat is nu aan de orde. De nieuwe landelijke normen liggen maar een fractie hoger dan de Achterhoekse normen (voor bv. PFOA van 0,5 µg/kg.ds naar nu 0,8 µg/kg.ds). De nieuwe landelijke normen vormen een "ondergrens". Het is niet mogelijk om lagere gebiedseigen normen dan deze "ondergrens" te hanteren.

Ook voor deze iets hogere normen heeft het RIVM vastgesteld dat géén sprake is van enig gezondheids- of milieurisico. De risicowaarden liggen aanzienlijk hoger.

Met de gepubliceerde hogere landelijke normen worden de mogelijkheden voor afzet van grond nog verder verruimd. Het Rijk geeft aan dat met deze nieuwe normen ongeveer driekwart van de gestaakte bouwprojecten weer uitgevoerd kan worden. De ODA heeft eerder berekend dat met de oude Achterhoekse normen meer dan 80% van het grondverzet weer mogelijk zou zijn. Dit percentage zal met de nieuwe landelijke normen nog verder toenemen. Dat is goed nieuws voor de bouw- en grondsector in onze regio, maar bijvoorbeeld ook voor particulieren en hoveniers die met kleinere partijen grond en teelaarde te maken hebben.

Hoe gaan we dit communiceren?

De ODA zal via een mailing alle grondverzetbedrijven, loonwerkers, aannemers, hoveniers en brancheorganisaties actief informeren. Ook wordt er een bericht geplaatst op het internet van de ODA. Inhoudelijke vragen over PFAS worden naar de ODA doorgezeten en daar centraal afgehandeld.

De site van de gemeente Winterswijk wordt aangepast.

Welke ontwikkelingen zijn nog te verwachten?

Het RIVM geeft aan volgend jaar zelf op 100 locaties in Nederland PFAS-metingen te gaan uitvoeren. De bedoeling is dat het instituut dan komt met een voorstel voor definitieve PFAS-normen. Naar verwachting is dat rond de zomer volgend jaar gereed.

Daarnaast zijn alle Achterhoekse gemeenten samen bezig met het actualiseren van de eigen bodemkwaliteitskaart. De kaart wordt dan uitgebreid met de PFAS-waarden. Het wordt op dat moment ook weer mogelijk om de kaart als geldige kwaliteitsverklaring voor grondtoepassingen te gebruiken. Het verplicht uitvoeren van partijkeuringen kan dan weer worden afgebouwd.